

NBP

Narodowy Bank Polski

ma wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych w Polsce.

Oprócz monet i banknotów powszechnego obiegu NBP emituje także monety i banknoty kolekcjonerskie. Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję zarówno do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Od 1996 roku NBP emituje także dwuzłotowe monety okolicznościowe powszechnego obiegu ze stopu Nordic Gold.

Wszystkie monety i banknoty emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

Informacje o planie emisji znajdują się na stronie: www.nbp.pl/monety

Sprzedaż monet kolekcjonerskich emitowanych przez NBP jest prowadzona wyłącznie w formie aukcji internetowych w serwisie Kolekcjoner pod adresem:

www.kolekcjoner.nbp.pl

 KOLEKCJONER

W dniu 29 lipca 2010 r. Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monetę z serii „Miasta w Polsce” upamiętniającą Trzemeszno, o nominale 2 zł - wykonaną stemplem zwykłym ze stopu Nordic Gold.

nominał 2 zł • metal stop CuAl5Zn5Sn1 • stempel zwykły • średnica 27,0 mm
masa 8,15 g • wielkość emisji (nakład) 1.000.000 szt.

Awers: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-10, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ. W otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

Rewers: Centralnie stylizowany wizerunek fasady bazyliki pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP i św. Michała Archanioła. Nad nim półkołem napis: TRZEMESZNO. Z lewej strony fragment kolumny z kostkowym kapitelem, pozostałością po pierwotnym kościele romańskim.

Na boku: ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Projektant monety: Ewa Tyc-Karpińska

Monety zostały wyprodukowane w Mennicy Polskiej S.A. w Warszawie.

MIASTA W POLSCE

W 2009 roku NBP rozpoczął emisję monet z serii „Miasta w Polsce”.
Moneta upamiętniająca Trzemeszno jest czwartą z tej serii.

TRZEMESZNO
29 lipca 2010 r.

Dzieje Trzemeszna są nierozdzielnie związane z początkiem państwowości polskiej i kultem św. Wojciecha. Tradycja głosi, że biskup, zmierzając z misją do Prus, odpoczywał opodal tutejszego źródelka, które nabrało cudownej mocy uzdrawiającej. Po męczeńskiej śmierci św. Wojciecha jego ciało, przed przeniesieniem do katedry gnieźnieńskiej, złożono w trzemeszeńskim kościele. Wydarzenie to upamiętnia herb Trzemeszna, przedstawiający postać św. Wojciecha ubranego w strój liturgiczny, infułę, kapę oraz paliusz i dzierżącego w ręku atrybuty męczeńskiej śmierci: wiosło oraz dwie włócznie (wcześniej maczugę).

Gród zniszczono podczas najazdu księcia czeskiego Brzetysława w 1038 r. Odzyskanie dawnego znaczenia Trzemeszno zawdzięcza sprowadzeniu przez Bolesława Krzywoustego Zakonu Kanoników Regularnych Świętego Augustyna Kongregacji Laterańskiej. Najważniejszymi dokumentami fundacyjnymi klasztoru są: przywilej wystawiony w 1146 r. przez legata papieskiego kardynała Humbalda oraz bulla konfirmacyjna papieża Eugeniusza III z 1147 r. Natomiast dokument znany jako akt nadania dóbr przez Mieszka III Starego z 1145 r. jest, według zgodnej opinii badaczy, późniejszym falsyfikatem. Na mocy otrzymanych przywilejów kanonicy wybudowali obiekty klasztorne, a w miejsce starego, jednowieżowego kościoła przedromańskiego wzniesli trójnawową bazylikę romańską z prezbiterium zamkniętym półkolistą absydą, transeptem i dwiema wieżami. Świątynię przebudowano na styl gotycki po pożarze w 1359 r. Strzelistość budowli uzyskano dzięki podniesieniu ścian i sklepień oraz zadaszeniu wież. W tym czasie w obrębie klasztoru wybudowano świetnie wyposażoną bibliotekę.

Trzemeszno otrzymało lokację na prawie magdeburskim przed 1382 r. Dogodne położenie miasta na trakcie Poznań–Toruń sprzyjało rozwojowi rzemiosła. Mieszkańcy ponosili jednak dotkliwe straty z powodu licznych pożarów. Gospodarczy upadek miasta nastąpił w XVII w. w czasie najazdu szwedzkiego. Stacjonujących w mieście Szwedów wypędzono po zbrojnej interwencji Stefana Czarnieckiego, podczas której spaleni uległa niemal połowa budynków.

Istotne dla rozwoju miasta było ustanowienie w 1773 r. fundacji Michała Kosmowskiego (opata kanoników regularnych), umożli-

wiającej utworzenie Collegium Tremesnensis – szkoły średniej dla alumnów. Pół wieku później wybudowano istniejący do dziś gmach gimnazjum.

Opat Kosmowski dokonał także przebudowy świątyni w stylu późnego baroku, wzorując się na Bazylice św. Piotra w Rzymie. Kościół znacznie powiększono, umieszczając w centralnym miejscu, nad grobem św. Wojciecha, kopułę otoczoną wieńcem kaplic. Wnętrze zostało ubogacone stylowym wystrojem architektonicznym i figuralnym, bogatymi sztukateriami, dziełami sztuki malarzkiej oraz stolarstwa artystycznego. Nadanie świątyni godności bazyliki mniejszej pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny nastąpiło w 1791 r.

Mieszkańcy Trzemeszna odegrali znaczącą rolę w dziejach Polski, uczestnicząc w licznych zrywach niepodległościowych. W mieście tym urodził się Jan Kiliński, bohater insurekcji kościuszkowskiej. Podczas insurekcji miasto wsparło oddział powstańczy gen. Antoniego Madalińskiego. Zacięte walki stoczono tutaj podczas Wiosny Ludów w 1848 r. Trzemeszeńskie gimnazjum ukończył Marian Langiewicz, dyktator powstania styczniowego 1863 r. W powstaniu tym wzięli udział gimnazjaliści z Trzemeszna, co okupili krwią i surowymi represjami. Niespokojne miasto powstańców wywalczyło niepodległość w powstaniu wielkopolskim w 1918 r. W obronie ojczyzny mieszkańcy stanęli ponownie w 1939 r. Kościół i gmach szkoły, zamienione na magazyny, spłonęły doszczętnie w pożarach wywołanych przez wycofującego się w 1945 r. okupanta. Mimo starań nie udało się całkowicie przywrócić bogatego wyposażenia późnobarokowej świątyni.

W sąsiedztwie miasta rozciągają się malownicze wzgórza morenowe. Kolorytu dodają jeziora: Popielewskie oraz Klasztorne. Przez Trzemeszno wiedzie wytyczony na Pojezierzu Wielkopolskim Szlak Piastowski, który obejmuje ziemie stanowiące kolebkę państwa polskiego.